

PREGĂTIREA ȘI TRANSMITEREA FIȘERELOR

A. FORMATE ACCEPTATE

- Formatul pentru prezentarea fișierelor pentru producție este formatul PDF compatibil cu standardul **PDF X1a – 2001 (ISO 15930-1)**. Toate programele profesionale pentru DTP au suport pentru exportul fișierelor în acest standard. Dacă nu sunteți siguri asupra setărilor de export în PDF vă rugăm să ne contactați.
- Se accepta și fișiere TIFF, CMYK, necomprimat, fără layere (*flatten*), cu text rasterizat.
- Prezentarea fișierelor în formate native (indiferent de aplicație) este acceptata numai în cazuri excepționale și numai în urma unor discuții prealabile pentru unele clarificări tehnice.

B. MACHETE

- Fișierele vor fi însoțite de o listare a/n sau color de bună calitate care să clarifice atât conținutul lucrării cât și modul de finisare care vor fi luate în considerare numai din punct de vedere informativ.
- Se accepta ca macheta și fișiere jpg, cu condiția ca acestea să fie clare, explicite și să cuprindă toate informațiile necesare pentru clarificarea produsului.

C. PROBA DE CULOARE (Proof)

- Listările laser color (chiar de buna calitate) și Proof-urile digitale executate de terți nu pot constitui baza contractuală pentru bunul de tipar privitor la culoare cunoscându-se faptul că un proof digital este calibrat pentru un work-flow specific.
- Proba de culoare acceptată este un Proof Digital executat de către noi după fișierele (corecte) trimise de client.
- Orice modificări facute de client în fișierele trimise implică realizarea unor noi proof-uri intermediare, care vor fi luate în considerare numai din punct de vedere informativ chiar dacă au fost executate de noi.
- Proba de culoare acceptata ca bază contractuală este Proof-ul digital executat de către noi **după ultima versiune de fișiere** trimise de client pentru tipar.

D. FORMATE NEACCEPTATE

- Nu se acceptă fișiere editate în aplicații nespecializate pentru DTP și care sunt destinate pentru alte medii (Microsoft Word, Power Point, Microsoft Publisher, Dreamweaver, Fireworks, Flash etc.). Pentru lucrări editate în astfel de aplicații cel mai indicat este să refacă aceste lucrări în aplicații profesionale dedicate.

De ce PDF/X-1a?

Formatul PDF (Portable Data Format) a fost dezvoltat de Adobe cu scopul de a avea un format de fișier cu portabilitate pentru orice platformă sau domeniu de utilizare, motiv pentru care este și foarte versatil. Din păcate, tocmai această versatilitate poate fi o piedică în producerea unor fișiere PDF utilizabile în mediul prepress-tipar. Fără o cunoaștere profundă a implicațiilor specifice acestui mediu este foarte ușor să creați un fișier PDF inutilizabil. Soluția la o astfel de problemă a fost realizarea unui set de reguli care să împiedice utilizarea anumitor funcții de generare a PDF-ului, irelevante pentru utilizare în prepress/tipar, întărindu-le pe acelea care să facă PDF-ul potrivit pentru acest scop. Aceste reguli sunt reunite în standardul generic PDF/X care cuprinde o serie de subseturi bine definite ale formatului PDF, prin care se urmărește de fapt să asiste pe cei care editează fișiere destinate mediului de tipar (designeri, tehnoredactori) în obținerea unor fișiere PDF predictibile și consistente, evitând astfel o serie de greșeli frecvente la transmiterea fișierelor pentru producție tipografică (lipsa fonturilor, lipsa unor obiecte din ansamblul publicației, transparențe, comunicare defectuoasă a culorii, etc.).

PDF/X-1a este un format normal compatibil PDF 1.3 sau PDF 1.4 căruia i s-au aplicat o serie de restricții:

- toate fonturile trebuie incluse (*embedded*) în fișier;
- toate culorile trebuie să fie grayscale, CMYK sau culori spot bine definite (ex. Pantone)
- fișierul nu trebuie să conțină date RGB, Lab etc.;
- nu este permis OPI;
- fișierele nu trebuie să conțină muzica, video, sau adnotări neprintabile. Dacă totuși exista astfel de adnotări, acestea trebuie să fie înafara ariei paginii (inclusiv bleed);
- fișierul nu trebuie să conțină cod Javascript sau form-uri;
- este suportat un număr limitat de algoritmi de compresie;
- nu se poate utiliza criptarea;
- nu se pot utiliza curbe de transfer.

Alături de aceste restricții, există în PDF/X-1a o serie de informații specifice proceselor prepress-tipar care trebuie să fie prezente, dar care nu există într-un PDF normal astfel:

- taguri care specifică dacă fișierului i s-a aplicat trapping;

- operatori suplimentari care definesc *bleed area* și *trim area*. Acești operatori definesc și *MediaBox* care reprezintă mărimea totală a documentului. Dacă fișierul trebuie imprimat cu *bleed*, *BleedBox*-ul trebuie definit. Acesta trebuie să fie mai mare decât *TrimBox/ArtBox* dar mai mic decât *MediaBox*.

- fișierul trebuie să conțină informații privitoare la *output intent*. Acestea sunt fie referire la profile ICC sau profile ICC incluse, fie un identificator de condiții pentru *output* (care este o simplă descriere text a specificațiilor pentru ieșire).

- un flag care indică faptul că fișierul PDF este de tip PDF/X și care detaliază ce tip de PDF/X este.

PDF/X-1a a devenit standard oficial ISO (ISO15930-1:2001)

Există 2 variante ale standardului PDF/X-1a:

- PDF/X-1a:2001 - fișier compatibil PDF1.3
- PDF/X-1a:2003 - fișier compatibil PDF 1.4 dar care nu trebuie să conțină transparențe și imagini cu compresie JBIG2. PDF/X-1a:2003 a apărut din necesitatea că anumite aplicații nu mai suportă vechiul format PDF 1.3.

PDF/X este numai un punct de plecare. Cu toate restricțiile de mai sus nu înseamnă că se poate genera un fișier PDF perfect pentru tipar și din acest motiv abordați cu atenție acest subiect încă din faza de editare. De exemplu PDF/X nu are reguli care să impună ca imaginile să aibă o anumită rezoluție. Un fișier care conține imagini de 50 ppi poate fi un PDF/X valid dar rezultatul în tipar va fi oribil.

Suportul pentru PDF/X-1a este inclus în modulul *Acrobat Distiller* care de regulă este folosit pentru generarea PDF și de asemenea în aplicațiile grafice profesionale (pentru exportul fișierelor în format PDF): *InDesign*, *Illustrator CS3...CS5*, *Corel Draw X3..X5*, etc. Recomandăm ca după generarea fișierului să faceți un *preflight* în urma căruia să puteți detecta eventualele erori de editare.

Dacă urmați recomandările generale din secțiunea următoare, șansele de a genera un fișier bun, compatibil PDF/X-1a, vor crește considerabil.

E. RECOMANDARI GENERALE

1. Editarea fișierelor

- Utilizați numai programe specializate pentru realizarea layout-ului (de ex: InDesign, QuarkXpress), în asociere cu programe specializate pentru pregătirea obiectelor ce urmează a se asambla în cadrul layout-ului (de ex. Photoshop pentru obiecte bitmap/imagini, Illustrator sau Corel Draw pentru obiecte vectoriale).
- Se poate utiliza cu succes și programul Corel Draw cu unele precauții. Evitați utilizarea acestui program pentru asamblarea fișierelor care conțin obiecte cu transparențe, lentile, shadows, diverse efecte care de cele mai multe ori sunt generatoare de probleme în faza de prepress (erori postscript, defecte în selecția de culoare, etc). Recomandăm pentru editarea obiectelor care conțin astfel de efecte realizarea acestora în Photoshop și apoi importarea acestora în pagina, în format TIFF/CMYK (fara layer-e, adica flatten). Dacă totuși insistați să realizați lucrările de design/layout în Corel și utilizați efecte de tipul celor descrise mai sus recomandăm ca o soluție acceptabilă convertirea la bitmap a layout-ului (min. 300 dpi, CMYK) exceptând bineînțeles obiectele de tip text care este bine să rămână vector pentru o calitate corespunzătoare a tiparului.
- Acordați atenție setărilor de *overprint* (*overprint fill* sau *overprint outline*) și să nu se utilizeze decât atunci când sunt absolut necesare (sunt intenționate). Tratarea neglijentă a acestui aspect poate duce la rezultate imprevizibile.

Pentru a putea gestiona corect setările de *overprint* recomandăm utilizarea facilităților de *soft proof* la vizualizarea layout-ului

(ex: *View/Overprint Preview* - In Design sau *View/Enhanced with overprints* - Corel), care vă permit să vedeți efectele acestor setări

- Nu aplicați *trapping* obiectelor din construcția layout-ului decât dacă o faceți intenționat și puteți prevedea efectele

acestor setări lor asupra produsului tipărit. În general trappingul se aplică în procesul de prepress (când e cazul).

- Fișierele native trebuie să fie obligatoriu însoțite de fonturi, linkuri etc. Recomandăm utilizarea funcțiilor de "packaging", "collect for output" sau "prepare for service bureau" caracteristice aplicațiilor DTP specializate, care vor reuni într-un folder special toate obiectele utilizate în cadrul layout-ului;
- Pentru tipar în policromie, modelul de culoare este obligatoriu CMYK - toate obiectele din structura layout-ului vor fi construite exclusiv cu acest model de culoare;
- Exceptând extremele gamei (0% și 100%) recomandăm ca toate fill-urile trebuie să fie cuprinse în gama de densități 4 - 96 %.
- De asemenea țineți seama că limita de acoperire cu cerneala (C%+M%+Y%+K%) este de max. 320%;
- Evitați fonturile mici cu culori compozite. Oricum litere mici cu serife fine nu sunt de loc practice. Evitați pentru acest tip de litere fonturile sub 10 pt. În nici o situație nu recomandăm fonturi mai mici de 6 pt.
- Evitați pentru liniile mai subțiri de 0,35 mm culorile compozite sau culori cu densități sub 100%
- Pe cât posibil să se aibă în vedere în concepția layout-ului ca și obiectele grafice de mici dimensiuni să fie realizate cu opțiunea overprint
- Asigurați-vă la utilizarea unor culori speciale (Pantone) ca acestea să fie prezente în cadrul fișierului cu aceeași definiție, în caz contrar se vor genera plane suplimentare la selecția de culoare (ex. Pantone 400 C, Pantone 400CV și Pantone 400 CVC, întâlnite mai ales la Corel - funcție de versiune - sunt definiții diferite ale aceleiași culori dar din punct de vedere logic sunt culori diferite și vor genera la descompunerea de culoare plane diferite);

Imagini:

- Utilizați pentru recomandam pentru editarea imaginilor Photoshop care dispune de toate unelte necesare unei editări profesionale;
- Rezoluția imaginilor - max. 350 ppi (300 ppi este acceptabil). Nu recomandăm utilizarea unei rezoluții mai mari de 350 ppi, deoarece nu se obține o calitate mai mare, în schimb mărirea fișierului crește în mod inutil;
- Acordați atenție sporită rezoluției imaginilor și corecțiilor cromatice la toate imaginile cu care lucrați. De acest lucru depinde în mare măsură calitatea produsului finit. ATENȚIE! La exportul în format PDF/X-1a imaginile rămân așa cum le-ați editat dar produsul finit va avea de suferit dacă imaginile sunt de proastă calitate.
- Corecțiile cromatice și conversiile RGB-CMYK să fie realizate corect - recomandăm realizarea acestora în Photoshop pe un monitor calibrat corespunzător.
- Utilizați cu încredere uneltele de management de culoare oferite de Photoshop, InDesign etc. Nu folosiți pentru spațiul de lucru CMYK profilele implicite (ex. *US WebCoated SWOP v2* - construit pentru standardul Nord American). Recomandăm ca o soluție acceptabilă profilul *ISO Coated FOGRA 27*. ATENȚIE! Dacă nu sunteți siguri asupra implicațiilor setărilor din *Color Settings* vă rugăm să ne contactați.
- Pentru utilizatorii de Corel nu recomandăm să faceți conversia RGB/CMYK în aplicație decât dacă ați înțeles pe deplin modul de lucru al Managementului de Culoare al acestui program și ați setat corect *working space*-ul;
- Recomandăm utilizarea pentru imagini formatele TIFF sau EPS compozit. Nu recomandăm utilizarea formatelor comprimate;
- Nu recomandăm utilizarea de formate bitmap pentru lucrări care conțin text cu fonturi mai mici de 16 pt. În general, utilizarea fonturilor în formate bitmap poate conduce la rezultate nesatisfăcătoare în lucrarea tipărită;
- În anumite condiții se acceptă și formatele PSD cu observația că dacă acestea conțin text nerasterizat, fișierul trebuie însoțit de fonturi.
- Chiar dacă în timpul elaborării layout-ului imaginile au suferit o serie de manipulări (scalare, resampling, cropping etc.), inerente în faza de elaborare, pregătiți imaginile la formatul final pentru publicație în Photoshop. Nu recomandăm scalarea, resampling-ul și alte manipulări direct în aplicația de layout.

Margini de tăiere (trim box - bleed box):

- Construiți layout-ul la formatul finit scara 1:1;
- Este obligatoriu să țineți seama că dacă există în pagină obiecte care ajung la conturul finit (după tăiere), acestea să fie extinse dincolo de marginile de tăiere cu min. 3 mm (bleed margin). În unele cazuri, funcție de operațiile ulterioare de finisare această valoare trebuie mărită. În astfel de situații vă rugăm să ne contactați pentru sfaturi tehnice;
- Pentru compatibilitate cu standardul PDF/X - 1a, este obligatoriu ca *Trim box*-ul și *Bleed box*-ul să fie bine definite (Fig 1);
- Semnele de tăiere (*Crop Marks*) să fie prezente în fișier, poziționate la marginea *Bleed box*-ului. Alte semne (*Bleed Marks*, *Registration Marks*, *Color Bar*, *Page information*) nu sunt absolut necesare;
- Se va avea în vedere ca nici un obiect semnificativ din layout (blocuri de text, obiecte grafice etc.) să nu fie plasat la o distanță mai mică de 5 mm față de marginile de tăiere (zonă neutră). În cazuri excepționale această distanță poate fi redusă până la max. 3 mm.
- Zona neutră (în care nu trebuie să existe obiecte semnificative în layout) este dependentă de modul de finisare a lucrărilor. Înainte de începerea unui proiect vă rugăm să ne contactați pentru sfaturi tehnice;

Fig 1

2. Recomandări suplimentare pentru publicații cu mai multe pagini

- Publicațiile cu coperta și mai multe pagini trebuie prezentate în fișiere organizate logic astfel:
 - Coperta 1-4 și coperta 2-3 în fișiere separate (la construcția layout-ului pentru coperti veți ține seama de grosimea cotorului pentru publicație, funcție de modul de legare - pentru informații suplimentare contactați-ne).
 - paginile din interior în fișiere separate - numerele paginilor să fie aceleași ca în publicație (ex. Pag01; Pag02; Pag03 etc.).

ATENȚIE! Într-o publicație paginile pare sunt pagini STÂNGA, iar cele impare sunt pagini DREAPTA.

- Pentru publicațiile editate în aplicațiile specializate (In Design sau QuarkXpress) utilizați modul de paginare specific.
- Este bine să țineți seama la construcția layout-ului de modul de finisare a acestui gen de lucrări – broșare cu termoclei – coasere – capsare, deoarece zonele neutre obligatorii ale oglinzii de pagină și setările de *bleed margin* sunt dependente și de modul de finisare a acestor publicații. Recomandăm ca înainte de începerea construcției unei publicații să ne contactați,

pentru a lămuri aspectele legate de influența finisării asupra modului de construcție a layout-ului.

- Fișierele finale pentru publicații vor fi prezentate în format PDF în succesiunea firească a paginilor din publicație. Paginile trebuie să fie independente de *Trim Box* și *Bleed Box* bine definite (Fig 1).
- **Nu prezentați fișierele cu paginile spread** (două pagini față în față pe același format - Fig 2) **sau cu impoziție** (montate pe coala de tipar).

Fig 2.

- Fișierele pentru publicații prezentate în orice alt mod vor conduce la costuri suplimentare pentru pregătirea coresponsătoare a acestora și lungire termenului de punere în operă.

3. Recomandări suplimentare pentru produse ȘTANȚATE

- Produsele ștanțate sunt cele supuse unei finisări speciale de ștanțare cu ajutorul unei scule speciale numită ștanță. Pentru aceste produse fișierul trimis va trebui să conțină 3 pagini astfel:
 - O pagina cu produsul tipărit peste care este suprapus conturul de ștanță;
 - O pagina cu produsul tipărit fără conturul de ștanță;
 - O pagină cu conturul ștanței

Pentru exemplificare vezi mai jos:

- O altă soluție este prezentarea numai a pag. 1 (produsul imprimat+conturul ștanței) în care caz, conturul ștanței trebuie executat cu linii cu o culoare pantone (oricare, dar care să nu fie dintre culorile utilizate la tipar) setate "overprint outline" pentru a putea fi separat de produsul imprimat.

- Toate celelalte recomandări privind pregătirea și transferul fișierelor de la punctele A, B, C, D, E rămân valabile
- ATENȚIE! - Conturul ștantei trebuie să fie precis, la scara 1:1, cu linii de 0,2...0,3 mm, continue pentru cuțit (decupare) și întrerupte pentru BIG (îndoire). Acest contur va sta la baza execuției ștanței.

4. Recomandări suplimentare pentru produse cu lăcuire selectivă (UV)

- Aceste produse au o finisare avansată prin utilizarea procedurii de lăcuire selectivă prin care anumite elemente grafice sunt acoperite cu un lac special care, după polimerizare sub radiație UV, formează pe suprafața aplicată o peliculă lucioasă cu un efect deosebit. În general această peliculă se aplică prin imprimare cu sită (serigrafie).
- Fișierele trebuie însoțite în acest caz de un fișier (masca UV) care se va utiliza pentru execuția sitei de imprimare ca în exemplul următor:

În exemplul de mai sus:

- Pag 1 conține exemplificarea intenției finale
 - Pag 2 este fișierul pentru imprimare offset
 - Pag 3 este fișierul pentru masca de lac UV
- Masca pentru lac UV se construiește la scara 1:1, iar poziționarea în pagina trebuie să fie precisă și aceeași cu poziția obiectului ce urmează să fie lăcuit. De asemenea, masca trebuie să depășească conturul obiectului cu cel puțin 0,5 mm. În funcție de mărimea obiectului această valoare poate fi mărită, dar în niciun caz să nu fie mai mică de 0,5 mm.

Contact:

ing. Flaviu Cismașiu

0749 198 100